

Міністерство освіти і науки України
ДП «Київський хореографічний коледж»
Кафедра хореографії

Дипломний проект
На тему
«Максим Залізник»

Студент 4 курсу
Кафедри хореографії
(Денна форма навчання)
Семенова Дмитра Ігоровича
Викладач Шляхтич Олеся Сергіївна

Місто Київ 2024 рік

Вступ

Моя вистава під назвою «Максим Залізник» присвячена історичному персонажу-герою селянського повстання проти несправедливості та закріпачення селянства. Вона показує та дає змогу розуміти, що стається з пересічним громадянином, коли він втрачає свої права та залишається один на одне перед системою влади, яка незацікавлена у розбудові суспільства та окремої її одиниці – людини. На мою думку, це дуже актуальна тема у світлі як воєнних подій так і зловживання владою окремими гілками влади своїми повноваженнями.

Що таке балет – це мистецтво, яке за допомогою рухів поєднаних з музикою надає можливість уявити та візуалізувати єдину і неповторну картину кожному глядачу як окремому індивіду, поєднуючи та використовуючи його особистий психоемоційний стан, життєвий досвід, інтелектуальний розвиток, мистецьку освіту та розвиненість. І це головна як перевага так й відмінність від інших аудіовізуальних творів.

Дана вистава це не тільки балет, а отже танець, а й в першу чергу, наша історія, яка надає змогу переосмислити не тільки історичні події, але й надихнути людину на взаємоповагу, відверту дружбу, підтримку один одного у трудний час. Про те, що як не було б важко й коли вважаєш, що немає вже змоги та сенсу боротися, треба прийти на допомогу, встати поруч із оточуючими людьми, котрі мають схожу мету та підтримують праведні цінності. Треба завжди пам'ятати, що права й свобода людини є єдиною та неподільною метою існування будь-якого суспільства та держави, а традиційні цінності ніколи не набудуть іншого змісту, аніж той, який вказаний в Біблії, Корані та інших традиційних віровченнях.

У своїй виставі я використав неповторний та автентичний український музичний супровід, а саме, музику рок гурту «Гайдамаки». На мій погляд, саме ця музика може передати емоційний стан героїв, зв'язує події від одного дійства до іншого, так і підкреслює неповторну атмосферу вистави в цілому.

Костюми та декорації дають змогу перенести глядача саме в історичну епоху середини 18 сторіччя.

Даною виставою, я хочу показати, як танець та його краса через зв'язок із музикою та драматичною сюжетною лінією створює неповторний, єдиний, гармонійний, героїко драматичний образ. І цей образ, візуалізується та відображається у кожного глядача індивідуально, і поєднуючи із індивідуальними образами всіх глядачів – створюється мистецький всесвіт.

- 1. Предмет дослідження: Максим Залізник**
- 2. Об'єкт дослідження: неокласичний балет, як художнє та мистецьке явище в хореографії.**
- 3. Методи дослідження: дослідницький, аналізу, аналітичний, історичний.**

Ідея

Ідея вистави «Максим Залізняка» полягає у тому, щоб глядач занурившись у події середини 18 сторіччя усвідомив цінність прав і свобод індивіда у суспільстві, яке поділено не тільки на класи, а де ще й панівний клас є фактично іноземним та все це підсилено релігійним та соціально-економічним гнобленням всього українського селянства.

До того ж, у своїй виставі я хотів показати як цілеспрямованість та мужність однієї людини, яка ціною самопожертвування може надихнути суспільство до відновлення порушених владою та панівною верхівкою, яка складалась із компрадорів та іноплемянників, як соціально-економічних і політичних, так і прав на свободу віросповідання.

Своєю виставою, я хочу донести до глядача, що, насамперед, людина – це всесвіт, який поєднуючись зі всесвітами інших людей-однодумців може творити неймовірні речі та перетворювати світ. Та не дивлячись ні на що, треба мати жагу до життя, не покидати на призволяще свою судьбу та судьбу близьких.

Маю сподівання, що вистава «Максим Залізняка» як героїчний епос в історії українського народу, надасть раду глядачу перенести складні часи сьогодення та допоможе глядачу замислитись на висвітлених важливих для всіх питаннях.

Тема

Насамперед, головна тема вистави це героїчний епос боротьби простого українського народу за свої соціальні, економічні та релігійні права проти польського панства, шляхти, міщан та компрадорської української верхівки.

У своєї виставі я насамперед хочу показати, як одна відчайдушна особа, докорінно змінює навколишній світ, та, насамперед свій всесвіт та світосприйняття, поклавши на вітвар судьби своє життя. Головний герой готовий відстоювати права і свободи інших осіб, та хоч не у гуманній формі, але всі його дії націлені на відновлення справедливості. Для цього Максим Залізняк використовує як свої особисті якості як честь, відвага, гострий розум, кмітливість, наполегливість у досягнення своїх цілей, так і вигадану історію із грамотою від імператриці Катерини II, яка сама по собі надихає на відкриття таких людських якостей у простої людини, прихованих тяжким гнітом панів, які призводять до окрилення духу простого народу, всиляє у нього впевненість, що саме від нього залежить судьба пересічних громадян, що все у його руках.

Віра у допомогу ближнього, сусідів, одновірців це ті почуття, які згуртовують та роблять із різношерстих, пересічних громадян різних верств, саме таке суспільство, яке може і хоче відстоювати свої базові цінності.

Мета

Мета моєї постановки рок балету «Максим Залізник», це зацікавленість молодого покоління через сучасну рок культуру вивчення своєї історії, а для можновладців та заможних верств населення зробити акцент на те, що потрібен баланс у суспільстві. Та що при відсутності останнього може статися і той, хто виступає компрадором по відношенню до свого корінного населення, зловживає політичним чи економічним волюнтаризмом, а також несправедливим розподілом доходів від підприємницької діяльності, може втратити все, і не тільки економічну складову власності, а й в тому числі своє життя та життя своїх близьких.

Також однією із ціллю своєї вистави я хочу показати глядачу те, що висвітлені актуальні проблеми не тільки конкретно взятого суспільства чи верстви населення в минулому, а й те, що це й на сьогодні, в цілому, данні проблеми не втрачають своєї актуальності.

Отже, підсумовуючи вище викладене, можна дійти до, так би мовити, ототожнюючої мети – через аналіз помилок у минулому не відтворювати їх у майбутньому.

ЦІЛІ

1. Проаналізувати історичні та літературні джерела для смислового наповнення вистави
2. Проаналізувати вітчизняний музичний простір, здійснити такий підбір музичного супроводу, щоб він мав співвідношення як до характерів персонажів, так і до основних сцен вистави.
3. Проаналізувати історичні костюми тієї доби та на цій основі розробити та створити костюми всіх персонажів, включаючи зміни життєвих обставин основних героїв та декорації до основних сцен.
4. Здійснити постановку хореографії з урахуванням стилістичних напрямків, які будуть використовуватися у виставі.
5. Створити сценографію.
6. Знайти театральну сцену для постановки вистави.
7. Здійснити пошук меценатів та спонсорів для постановки вистави.

Проблематика

Вистава рок балет «Максим Залізняка» змушує шукати відповіді на питання щодо основних цінностей суспільного життя будь-якого суспільства у всі часи. Для чого створюється держава та апарат її управління. Які основні функції держави. Яке місце займає людина. Які основні права людини і до чого призводять їх порушення.

Людина – це непорушний всесвіт і саме через сукупність цих всесвітів будується всесвіт той чи іншої держави. І то, який стан цих всесвітів, залежить як продуктивність та економічна й політична стабільність той чи іншої держави, так і стан творчого потенціалу та внесок в надбання всього людства. Можна навести приклад епохи відродження, й чому саме на території сучасної Італії відбулося зародження тієї культурної традиції (появи балету, театрального мистецтва, опери, живопису), яка продовжується розвиватись і по сьогоднішній час. А це відбулося тому, що основи, які були закладені римським приватним правом, не були занедбані, а продовжили бути основою суспільного життя та продовжували розвиватись. А розвиток освітнього процесу, який призвів до появи вищих навчальних закладів – університетів призвів до культурної революції, яка розповсюдилась на весь європейський напівконтинент.

І саме збереження як культурної традиції минулого, так й її розвиток в сучасному світі, призвело до появи тієї правової системи та її запобіжників, яка спрямована на збереження саме всесвіту людини, як найвищої цінності людства. І найголовніша задача людства – це її збереження, не зруйнувати цю систему, та продовжувати її розвивати.

Актуальність

Тема моєї вистави як ніколи актуальна. Після закінчення, так званої, холодної війни людство отримало шанс побудувати новий світовий порядок. Який через взаємодію різних традицій та суспільств, через яскраву різноманітність культур, релігій, побудований таким чином, що навіть невеликі як за розміром населення чи територією, так економічним впливом на всесвітню економіку держави, через рівноправну взаємодію мають рівноправний голос у вирішенні загальносвітових питань.

Але через відсутність доброї волі деяких країн світу, ми прийшли до такого етапу розвитку людства, при якому на протязі останніх десятиріч йдуть безперервні війни, повалення законно вибраних урядів, злом суспільної свідомості, нав'язування нетрадиційних цінностей та фактичне знищення тисячолітніх релігій та їх позитивний вплив на суспільства. В основу світобудови взята людина, у якої її всесвіт будується не на загальнолюдських цінностях пов'язаних з культурної традицією, а на її егоцентричності.

Лібрето

За основу лібрето взята поема Тараса Шевченка «Гайдамаки», проведений історичний аналіз твору Дмитра Бантиша-Каменського «Історія Русов», фільм Івана Кавалерідзе «Коліївщина» 1931 р.

Балет «Максим Залізняк» складається з двох дій. Поставлений на музику рок-групи «Гайдамаки». Події розвиваються в 1768 році в центральній частині України, Черкащині та півдні Київщини, яка тоді знаходилася в Речі Посполитій.

Дія перша

Максим Залізник послушник Мотронинського монастиря, що знаходиться на Черкащині у Мотрониному лісі в урочищі Холодний Яр, який по стародавнім оповіданням розташовується на місті стародавнього скіфського поселення так зване мотронинське городище біля сучасного Чигирини. До цих місць доходять інформація про зlodіяння польських конфедератів на території Полісся, Черкащини та півдні Київщини щодо місцевого українського населення.

Максим отримує доручення ігумена Мелхіседека Значко-Яворського очолити супротив свавілля польської шляхти-прихильників барської конфедерації проти українського селянства та міщан та бездіяльності місцевої української компрадорської еліти, розпочати визвольну боротьбу. Чому вибір випав на Залізника, тому що до прийняття чернечого чину, Максим деякий час перебував в Запорозької Січі, де був приписаний до одного з куренів, знав військову справу та організацію козацького війська.

Організуючи повстале населення Максим Залізник – головний герой вистави, створює військо за зразком козацького війська Запорозької Січі. А саме: робить перепис повстанців, ділить їх на полки, сотні та десятки. Навчав основам військової справи, з найбільш сміливіших робить розвідників та гонців до різних куточків Полісся, Поділля, Черкащини та Київщини, а також лівобережжя: Полтавщини, Чернігівщини та Слобожанщини. Щоб залучити якомога більше місцевого українського населення він розповів про наявність грамоти від російської імператриці Катерини II, якої вона підтримала повстання та надала право повстанцям-гайдамакам знищувати польське місцеве населення та католицьких церковників, які насамперед, були причетні до соціально-економічного та релігійного пригноблення місцевого українського населення.

Одного вечора, після закінчення організаційних та військових справ, Максим вирішив прогулятися берегом місцевого озера. В цей час там прогулювалася дівчина Оксана, донька місцевого титаря. Спочатку вона злякалась невідомого військового, не впізнавши в Максимі гайдамака. Максим робить декілька акробатичних трюків з військової навички чим смішить Оксану. У них встановлюються довірливі відносини, Максим розповідає Оксані про своє життя непросте та інтересне життя, яке було сповнено різкими поворотами долі. Оксана закохується у Максима. Це її перший досвід довірливого спілкування з чоловіком. Беруче до уваги його мужність, сміливість виступити на захист українського населення, створення із різномасних повстанців – організованого війська, Максим закохує у себе Оксану та, неочікуване, сам закохується в дівчину.

Тим часом, польські конфедерати приїжджають до батька Оксани – титаря. Вони дізнаються, що у нього є молода донька Оксана. Вони влаштовують бенкет, з'їдають усі припаси церковного старости випивають увесь мед та церковне вино для церковного причастя, грабують будинок, відбирають церковну касу та збір пожертв, здійснюють пристрасний допит титаря де Оксана. На що батько Оксани відповідає, що доньки немає, вона у родичів у Чигирині. Вони йому не вірять питають, роблять погром у його садибі.

Оксана повертається зі побачення з Максимом. Вона окрилена, весела, закохана. Вона порхає наче пташка це її найщасливіший день. Вона живе одна із батьком. Після смерті матері Оксани він один виховує доньку. Вони найближчі люди один для одного. Донька завжди ділиться із батьком всім самим найпотаємнішим. Зараз вона хоче розповісти батькові, що вона зустріла найкращого, найхоробрішого, найрозумнішого чоловіка, в якого вона закохалась першим безневинним коханням. Це незрозуміле, але дуже зворушливе почуття було Оксані невідомого до цього часу. Їй вона хотіла, щоб найближча їй людина дала Оксані раду. Що ж це за почуття, чи не помиляється вона у них. Чи можна довіряти своє серце людині, яку вона так

раптово зустріла у цей нелегкий час. Адже у цей час у Речі Посполитої вирує практично громадянська війна. Де з одного боку виступає король Станіслав Август Понятовський, який урізав частину прав польській шляхті, насамперед, право вето при голосуванні на сеймах, яка своїми діями розбовтувала державу з середини, та урівняв права католиків та, так званих, дисидентів, перш за все православних й протестантів, а з іншого боку виступають різноманітні конфедерації шляхти. В Україні вирувала так звана барська конфедерація, яка й чинила безчинства на території сучасної центральної правобережної України.

Підійшовши до дверей свого дому, Оксана бачить розкидані чоловічі речі серед яких вона знаходить мундир свого батька. Зайшовши в дім, вона знаходить свого батька, який лежить кровавлений на підлозі, вона схиляється до нього, він хоче попередити Оксану про небезпеку, але помирає у доньки на руках. В будинок титаря повертаються поляки-конфедерати схоплюють Оксану та вивозять із собою.

Дія друга

Максим Залізник готує військо до скорого походу. Він збирає військовий козацький круг старшин де ставить завдання на майбутній похід. Вирушаючи у похід він проходить повз села де проживає Оксана. Від селян він дізнається, що Оксану захопили поляки у полон та відвезли до Умані.

Надалі переносимся в Умань. Оксану конфедерати привозять до Умані та продають її уманському польському шляхтичу. Оксана чинить супротив проти насильницького поневолення. Вона намагається умовити нового господаря відпустити її, розказує про те, що вона сирота, конфедерати, які її захопили і продали вбили її батька, церковного старосту, пограбували дім та вкрали церковні кошти, але шляхтич її не відпускає та намагається згвалтувати. Оксана не бачить іншого виходу як вбити насильника, але шляхтич у неї забирає кинджал та у пориві ярості вбиває Оксану.

Військо гайдамаків підходять до Умані. Проти гайдамаків вирушає сотник надвірних козаков польського магната Фелікса Потоцького – Іван Гонта. Іван народився поблизу Умані. За походженням родина Івана були селянами, але не дивлячись на це, він, завдяки старанності та завзятості в здобутті освіти, отримує добру освіту, вільно розмовляє польською мовою стає вихованою та освіченою людиною. За ці його здібності та за підтримки Рафала Младеновича, майбутнього управителя Умані, який згодом стане його кумом, так як Гонта був хрещеним батьком його сина. Його зараховують до козацької уманської міліції, яка здебільшого формувалась із селян цієї місцевості. Іван дослужився до чина старшого сотника та до нього привернув свою увагу київського воєводи Фелікса Потоцького (заснував в Умані славнозвісний парк «Софіївка»), який взяв Гонту під патронат. Незабаром Іван стає довіреною Потоцького, який, в свою чергу, обіцяв йому, що він від короля привезе Гонті шляхетську грамоту. А взагалі, з ласки Потоцького,

Іван став власником двох сіл, свого рідного села Розсішки та сусіднього. Після створення опозиційної королю Станіславу Понятовському Барської конфедерації, Потоцький йде в опозицію конфедератам, їде з Умані, яку займають конфедерати, домовляється зі російським київським генерал-губернатором Федором Воєйковим про свою опозицію конфедератам та сумісну співпрацю, пише лист до Гонти, в якому інструктує поведінку підпорядкованих Потоцькому козаків. Конфедерати перехоплюють листи та тиснуть на Гонту, щоб він звільнився з уманської надвірної міліції. Отже положення козаків та Гонти було дуже хитке.

Під час зустрічі із гайдамаками, Гонта, відпускає полковників, об'єднується із Залізняком та оточує Умань. Саме на перемовинах із Максимом у Гонти відпали всі сумніви та він упевнився щодо самої можливості втілення в життя та відродження української козацької держави на Правобережжі Дніпра. Війська гайдамаків підходять до Умані.

При облозі Умані ані Залізняк, ані Гонта не хотіли кровопролиття мирного населення, тому пішли на перемовини. Вимога була одна, віддати на козацький суд конфедератів, які були винні у безчинствах та кровопролитті українських селян та віддати гайдамакам заручників, в тому числі й Оксану. Польська шляхта робить спробу вбити Гонту, який, на їх думку, був зрадником, але спроба ця була невдалою. Після того, як Максим узнав, що Оксану підступно продали, намагалися згвалтувати та вбили, був наданий наказ знищувати всіх, хто коїть спротив гайдамакам. Місцеве українське населення Умані підтримувало гайдамаків, вони надіслали до табору лист до Максима з картою підземного таємного ходу та обіцяли надати провідника. Залізняк і Гонта збирають військову раду, де формують спеціальний загін розвідників, якому ставиться завдання пробратися до Умані, обеззброїти стражу та відчинити центральні ворота фортеці. Провідник з'являється в таборі, проводить розвідників, останні обеззброюють стражу та відчиняють ворота. Місцеве українське населення схвальне зустрічає гайдамаків, а конфедерати, польське, єврейське населення та уніати сховались у замку,

який гайдамаки разом із місцевим православним українським населенням взяли штурмом. Гонта рятує свого хресника, сина Рафала Младеновича уманського управителя.

Розпочинаються суди над конфедератами та польською шляхтою та єзуїтами. По розпорядженню Залізника були знищені інвентарі, люстрації та інші документи, через які встановлювалися та підтверджувалися повинності, борги та недоїмки селян та іншого місцевого населення.

Максим знаходить тіло Оксані, схиляється над неї, оплакує та просить вибачення за те, що не зміг її захистити.

Гайдамаки та місцеві козаки скликають об'єднуючу раду та проголошують поновлення козацької держави та обирають Максима Залізника її гетьманом, а Івана Гонту проголошують полковником. Відомості про це швидко стають відомими у Києві. Це бентежить як Потоцького так і правлячу верхівку Російської імперії та приймається рішення щодо придушення повстання, так як очікування були іншими, а саме, що гайдамацький рух призведе до возз'єднання українських правобережних земель із Лівобережною Україною.

Дія третя

Польський король звертається до російської імператриці по військову допомогу. З боку Російської імперії формується загін полковника Гур'єва, до якого доводиться наказ захопити Максима Залізника Івана Гонту та іншу верхівку гайдамацького руху. Для цього біля Умані загін стає табором напроти табору Гайдамаків. Посланець Гур'єва – поручик домовляється з повстанцями на зустріч. Поручик приходить у табір гайдамаків, зустрічається із Залізником, Гонтою та козацькою старшиною, проводить перемовини із ціллю умовити Максима та Івана зупинити повстання, розпустити гайдамаків та припинити рух опору, тому що конфедерати терплять поразки як від королівських військ так й від військ, які направила царська влада на допомогу польському королю. Отримавши відмову, Залізника та Гонту, а також старшину гайдамаків заарештовують. Гонту та місцевих гайдамаків передають польській владі. Підданих Російської імперії – запорізький козаків та Максима Залізника направляють у Київ, де їх чекає биття батогами, таврування та заслання до Сибіру.

Відбувається суд над Гонтою, так званий особливий церковний трибунал, який складається зі ксьондза та монахів у кількості трьох осіб. До Гонти застосовуються тортури та виноситься смертний вирок. Страта Гонти.

Проходить 5 років, Сибір, Нерчинськ, каторга де відбуває покарання Максим. До нього приходить посланець, який розповідає про селянське повстання на Уралі в Поволжі та в Західного Сибіру під керівництвом біглого донського козака Омеляна Пугачова.

Залізник готує план втечі для того, щоб приєднатися до Пугачова та продовжувати боротьбу проти царської влади з метою відстоювання права

пересічних селян. Адже він має чи аби який бойовий досвід і в протистоянні проти добре навчених регулярних військ, які до того ж в масі своєї мають бойовий досвід так і в об'єднанні в бойову одиницю іррегулярних військ, а просто кажучи різношерстих верств населення – повстанців.

План втечі вдається виконати, максимум виривається на свободу та скаче по широкому засніженому степу в напрямку уральських гір.

Режисерська експлікація

Вихідна подія:

(це подія, яка сталася до початку сюжетної лінії вистави і поставила персонажів балету у неминучий конфлікт. Це те, що призвело до зіткнення сторін)

Реформа польського короля Станіслава Августа Понятовського яка урівнювала права католицького населення Речі Посполитої та так званих, дисидентів, в першу чергу православне населення, а також протестантів. Ця реформа призвела до того, що найбільша реакційна частина шляхти 29 лютого 1768 року в м. Бар організувала свою конфедерацію, яка була проти політичних та соціальних реформ.

Основна подія:

(це конфлікт, який неминуче стосується усіх персонажів)

Максим Залізник дізнається про безчинства конфедератів на правобережжі України: на Черкащині, Київщині, Подолії. Залізник збирає повстанців та вирушає з Холодного Яру на Умань для боротьби за визволення правобережжя Дніпра від влади конфедератів.

Центральна подія:

(це та точка у виставі, яка має ка найвищий акцент у боротьбі за наскрізну дію)

Перехід Івана Гонти та уманських козаків на бік гайдамаків з подальшим проголошенням Максима Залізняка гетьманом, поновлення Гетьманщини на правобережжі України та проголошення центральної ідеї – об'єднання правобережжя з лівобережжям України.

Фінальна подія:

(це подія при якій здійснюється завершення боротьби за наскрізну дію)

Гонту і Залізняка захоплюють у полон, заарештовують, проводять суд та страту Гонти й ватажків гайдамаків за винятком Залізняка і семідесяти запорожців – підданих Російської імперії, яких переміщують у Київську фортецю з подальшим засланням у Сибір.

Стилістика хореографії

За хореографічною формою, тобто сукупністю засобів, за допомогою яких, я, як хореограф використовую при відтворенні засобами танцю змісту сюжету, моя вистава є балетом.

Балет – це найвища форма хореографічного мистецтва, яка зародилася у 16 столітті, отримало поштовх у 18 столітті, відокремившись від театральних вистав, оформившись в окремий вид сценічного мистецтва, зміст якого розкривається в танцювально-музичному образі.

За типом балет «Максим Залізник» є сучасним балетом синтезованої форми із використанням рок тенденцій в танці.

Особливістю хореографічного жанру мого балету є поєднання рис декількох жанрів, а саме, рис драматичного жанру, притаманних хореодрамі та тотального балету – хореодраматичного балету з літературним сюжетом, який відтворюється за допомогою синтезу інших видів культури суспільства – музики у стилі рок.

Хореографічним стилем балету «Максим Залізник», тобто стійкою системою художньо-образних прийомів та засобів танцювальної творчості, що характерна для певного історичного та/або авторського стилю – є хореодрама.

Хореодраматичний балет (хореодрама, драматичний балет, драмбалет)– це, перш за все, жанр балетної вистави, в якому елементи драматичної гри мають більш вагомую роль, а ніж суто хореографічні виразні засоби, а сам танець використовують, насамперед, для зв'язку при розвитку подій та відносин між діючими персонажами за допомогою пантоміми (міміки, жестів, використання предметів), а демонстрація техніки й фізичних

можливостей виконавця використовується для підкреслення напруги чи певних характерних сцен в драматичному сюжеті балету. Хореодрама виникла в 18 сторіччі, найбільш вдало використовувалась у творчості неаполітанців Гаetano Джойи та Сальваторе Вігано, «рух там народжувався від виразної постви та й помирав у неї». Була основним жанром балетного театру СРСР в 30-50-ті роки 20 сторіччя, а першим балетом був Бахчисарайській фонтан у постановці Ростислава Захарова в 1934 році, а найвищого розквіту цей жанр досягнув у балеті Леоніда Лавровського «Ромео і Джульєтта». У таких видатних радянських балерин, як Галина Уланова та Майя Плісецька хореодрама зайняла особливе місце у їхній творчості, а вони самі внесли вагомий внесок у розвиток цього жанру балетного мистецтва, яскраво проявляючи принципи сценічного існування танцівника-актора.

При обранні хореографічного стилю мого дипломного проекту - балету «Максим Залізник», я виходив із характерних рис балетного мистецтва, які підходять для повного розкриття сюжету вистави так і були б зрозумілими при виконанні для широкого кола потенційних глядачів у майбутньому. Так як в моєї виставі вагому роль грає сюжет поеми Т.Г. Шевченка «Гайдамаки», в постановці чітко проглядаються дії, які розвиваються зрозумілим чином для глядача, при виконанні вистави зрозумілі мотиви та вчинки героїв та ретельно проробляються усі масові сцени балету. А це й є основними рисами хореодраматичного балету. Ще одним фактором мого вибору даного стилю є те, що в наші складні часи саме театральне мистецтво знайшло відклик у пересічного громадянина та й користується не аби яким інтересом (попитом) і саме в цьому поєднанні я і знаходжу актуальність моєї вистави. Й саме хореодраматичний балет з використанням музичного супроводу у вигляді музики рок-групи, на мою думку, може виконати поставлені переді мною цілі та несе у собі інноваційну складову.

Музичний супровід

При виборі музичного супроводу для своєї вистави я виходив з того, що при хореографічному стилі хореодрама та героїчному сюжеті балету, доречно та вдало використати популярну та відому рок музику. Я обрав музику популярної рок групи «Гайдамаки». Мій вибір характеризується ще й тим, що в творах цієї рок групи присутні як козацьки наспіви так і мелодійні балади разом з етнофольклорною музикою.

<https://www.youtube.com/watch?v=ciG18Ti7KYs>

<https://www.youtube.com/watch?v=NHmkP0qjvNY>

https://www.youtube.com/watch?v=PYpmb_WhBkK

<https://www.youtube.com/watch?v=lQpTIE3z1iI>

<https://www.youtube.com/watch?v=ASlrlQwceMM>

<https://www.youtube.com/watch?v=gNBCAgcGyos>

<https://www.youtube.com/watch?v=PJTELBipol8>

<https://www.youtube.com/watch?v=I2OcnNhzun0>

<https://www.youtube.com/watch?v=zaTniRCsxuU>

<https://www.youtube.com/watch?v=c-QRpncCjYM>

<https://www.youtube.com/watch?v=mGcp5cW9i1A>

<https://www.youtube.com/watch?v=yAtnpgNITU4>

<https://www.youtube.com/watch?v=bvUMz-mXTi4>

<https://www.youtube.com/watch?v=lc7yz9h3JxY&list=RDNHmkP0qjvNY&index=5>

<https://www.youtube.com/watch?v=EdDFF80vzj0&list=RDNHmkP0qjvNY&index=3>

<https://www.youtube.com/watch?v=eFpz30Cdthw>

<https://www.youtube.com/watch?v=QZGPSz0I41E>

Характеристика персонажів

Головні герої:

Максим Залізник – голова повстанців - гайдамаків

Оксана – молода дівчина, донька титаря, кохана Максима

Іван Гонта – сотник надвірних козаків, полковник гайдамаків

Титар – батько Оксани, церковний староста

Уманський магнат – шляхтич, який поневолює та вбиває Оксану

Другорядні герої:

Йосип Шелест – козацький отаман, який прибуває до монастиря та його ігумена Мелхіседек Значко-Яворський

Мелхіседек Значко-Яворський – ігумен Мотронинського монастиря

Конфедерати – польські шляхтичи, які вбивають титаря

Сотники гайдамаків

Гур'єв – полковник російського загону

Посланець Гур'єва – поручик

Мешканці Умані – православне населення Умані

Неправославне населення Умані – поляки, уніати, католицьке ієрархи, єврейське населення

Максим Залізник – 28 річний, який після смерті свого батька пішов до Запорізької сечі, де був приписаний до одного із куренів. Попрацювавши різних промислах на Дніпрі став послушником Мотронинського монастиря. До нього прибуває козацький отаман Йосип Шелест, який показує лист від запорізького кошового отамана про заклик до повстання проти Речі Посполитої. Максим у Холодному Яру, поблизу монастиря збирає загін запоріжців, правобережних козаків та селян, які проголошують його

отаманом. Цілеспрямований, відданий, чесний, військово обдарений, має цілісний характер, справжній лідер як військовий так і політичний.

Іван Гонта – 40 річний сотник надвірних уманських козаків, після переходу на бік гайдамаків, якого обирають своїм полковником. Права рука Максима Залізника. Войовничий, заможний, але відданий син свого народу.

Оксана – 18 річна дівчинка, мешканка села поблизу Холодного Яру, донька титаря – місцевого церковного старости, кохана Максима Залізника. Доброзичлива, вродлива, чистої душі дівчина, перша помічниця в церкві та в господарстві свого батька.

Титар – 40 річний батько Оксани, церковний староста. Чесна та порядна людина, останні 10 років обирається на посаду церковного старости. Вдовець, який один ростить доньку.

Уманський магнат – 50 річний заможний шляхтич, один зі найбагатших мешканців Умані. Підступний та безпринципний, має багато маєтків встановив важку панщину для українських селян, які не перейшли в уніатство.

Мелхіседек Значко-Яворський – 60 річний ігумен Мотронинського монастиря, який має незаперечний авторитет серед мешканців не тільки Черкащини, але й Запоріжжя.

Йосип Шелест – 50 річний отаман з Запорізької Сечі.

Гур'єв – 40 річний полковник російського загону, довірена особа київського генерал-губернатора.

Поручик – 25 річний офіцер, сміливий та переконливий на переговорах.

Костюми

Костюм польської шляхти

Костюм Максима Залізняка

костюм Марічки

Костюм Максима Залізняка

костюм Гонти

Костюм уманського магната

Костюм титаря

Костюм козака

Література

Поема Т.Г. Шевченка «Гайдамаки»

<https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=723>

фільм Івана Кавалерідзе «Коліївщина» 1931 р.

<https://www.youtube.com/watch?v=kAlWyFY9pFw>

Д. Бантиш-Каменський «Історія Русів»

[https://www.academia.edu/44841620/ %D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F %D0%A0%D1%83%D1%81%D1%96%D0%B2 in Ukrainian](https://www.academia.edu/44841620/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F_%D0%A0%D1%83%D1%81%D1%96%D0%B2_in_Ukrainian)

М. А. Максимович «Сказання про Коліївщину»

<https://nibu.kyiv.ua/exhibitions/481/>

М. Чайковський «Вернигора»

<https://lnvistnik.com.ua/ua/mihajlo-chajkovsykij-mrijnik-renegat-yakij-stav-kozacom/>